

“ጥቅምን መጻኢ ዕድልን ህዝቢ ትግራይ ኣብዛ ሕዚ ትፍጠር ዘላ ኢትዮጵያ እያ ትምስረት”

“ኣብዚ ኩነታት ከምድላዩ ክጨማለቅ ዝደሊ ሓይሊ ክሰጉም ዝኸእል ኣይኮነን። ንግዘኡ ግን ቃንዛ ክፈጥር ይኸእል እዩ።”

ሜ/ጀነራል ተኸለብርሃን ወ/ኣረጋይ (ዶ/ር)

“- እቲ መንእሰይ ብዙሕ ዕድል ዕዳጋ ኣለዎ። ምቹው ኩነታት ብመንግስቲ ክፍጠር ኣለዎ፤ ባዕሉ ተቃሊሱ እውን ምቹው ኩነታት ክፈጥር ኣለዎ።..

- ማሕበራዊ ሚድያ ክዕዎ ዘይኮነስ ክሰፍሕ እዩ ዘለዎ። ንግዘኡ ሽግራት ክህሉ እዩ። እቲ ጠንቂ ግን ማሕበራዊ ሚድያ ኣይኮነን፤ እቲ ጠንቂ ካልእ እዩ። ስለዚ ኣብቲ ሱር ጠንቂ ኢኻ ክትሰርሕ ዝግባእ።..

- እቲ መንእሰይ ብኻልእ ዘይኮነስ ብባዕሉ እዩ ክበቅዕ ዘለዎ። ሓላፍነት ክወስድ ኣለዎ። ዓርሰ-ምብቓዕ (self-empowerment) ከካይድ ኣለዎ። እዚ እንተኾይኑ ኣብ ቅድመይ ዝዕንቓፈኒ ሓይሊ የለን፤ እንተሃልዩ እውን ክሰግር እየ፤ ባዕሊይ ዝቆርግ ዓዲ ወይ ከይዲ ህንፀት ኣላ ኢሉ ዝኣምን መንእሰይ፤ ዓርሰ-ምትእምማን ዘለዎ ማለት እዩ። ካብዚ ወጻኝ ከምዚ እኮ ገይሮምና፤ ኣባሪሮምና እኮ፤ ክንሰርሕ ኣይከኣልናን እንዳበለ ዘመኸኒ ሓይሊ እንተኾይኑ ዝመኸነ መንእሰይ እዩ።..

- ካብዚ ዘሎ መንእሰይ ፅቡቕ መሪሕነት ክወፅእ ይኸእል እዩ።”

“-ኣብ ትግራይ ኢንቨስት ክግበር ስሕበት ንኸህሉ ክሰራሕ ኣለዎ። ኢንቨስትመንት ክሰራሕ ዝኸእል ምቹው ፖሊሲ፤ ስርዓት ኣሰራርሓን ቢሮክራሲን ክህሉ ክሎ እዩ። ኣብ ትግራይ ክሰራሕ እንተኾነ ትግርኛ ብምዝራቡ ዘይኮነስ ክንቐየር ኣለና ዝብል ራእይ ዘለዎ ህልኽ ዘለዎ ብብዝመሰሎ ክንቅሳቀስ ክሎ እዩ።”

“ - ብኢንግሊዝኛ ‘ዜኖፎቢያ’ xenophobia እንብሎ እዩ ዝምዕብል ዘሎ። ዜኖፎቢያ ማለት ኣብ ልዕሊ ወፃኢተኛታት ዝርከብ ፅልኣት (an intense fear or dislike of foreign people) ማለት እዩ። እቲ ዝፍጠር ቅልውላው ስደተኛታት ዝፈጠርዎ ገይርካ ብምርኣይ ንሶም ይውፁኡልና ዝብል ከም መፍትሒ ምርኣይ እዩ። እቲ ስርዓት ዝፈጠር ፀገም እዩ ኣብ ክንዲ ምባል ንደገ ኣማዕዲኻ ናይ ምርኣይ፤ ኣብ ክንዲ ምንጨ እቲ ፀገም ተረዲእኻ ንምፍታሕ ምድላይ፤ ስሚዒታዊ ኮይንካ እቶም ነሃተይ ትብሎም ኣብ ልዕሊ ካልኣት ፅልኣት ከሕድሩ እሞ ናይ ፀገምም ምንጨ ገይሮም ከርኢዎም ናይ ምግባር ኣሎ። እቶም ህዝበኛታት (populist) ዝበሃሉ ንዙይ ይጥቀምሉ ኣለው ማለት እዩ። ንዚታት ከም ድኹዲ ተጠቂሞም ናብ ስልጣን ዝመፅሉ ኩነታት ይፍጠር ኣሎ።

- ኣብ መንጎ ኣብ ዝኾነ ከባቢ ዘሎ ሓረስታይ ምንም ዓይነት ናይ ረብሓ ኣፈላላይ የለን። ግን ከተምሰል ኣለካ። ኣመለኻኽታ ኣለዉ። ነዚ ዝቐበል እውን ድሕረት ኣሎ። ሓሶትን ወረን ከስማዕ ይኸእክ እዩ። ኣብ ዓድና ሓሶትን ወረን ብፍልጠት ኣይተተከእን። ኣብ ካልእ ዘሎ ሰብ ከመሰሎ እውን ይኸእል እዩ።

- ትግራዊይ፣ ኣምሓራይ፣ ኦሮሞ ዝብሉ ዘረባታት ትርጉም ናብ ዘይብሉ ደረጃ ክወርድ እዩ። ኣርቲፊሻል ዶብ ኣሎ እዚ ዶብ እዙይ ብኸይዲ ትርጉም ናብ ዘይብሉ ክወርድ እዩ፤ ብታሪኽ ዝመፅእ መንነት እውን ኣሎ። እቲ መንነት ይጠፍእ ማለት ኣይኮነን። ናይ ኩሉ መንነት ማዕረ ዕድል ረኺቡ ዝብልፀገሉ ክህሉ እዩ። መንነት ኣምሓራ፣ ትግራዊይ፣ ኦሮሞ ግን ከም መሸፈኒ ብሄር ዘይኮነስ ከም መተአሳሰሪ ዕዳጋ ወይ ሃፍቲ መፍጠሪ ናብ ዝኾነሉ ክስጋገር እዩ። “

“- ንሕና ቀደምና ኣግኣዝያን ኢና ነይርና ስለዚ ናብዚ ንምፃእ ዝብል ፡ ጎታቲ ካብ ምጂኑ ሓሊፉ ተፈጥራዊ ጉዕዞ ከይዲ ውህደት ሕብረተሰብ ዝፃረር እዩ።.....ኣግኣዝያን ዝብል ምንቕስቃስ ምዕባል ሕብረተሰብ ንድሕሪት ምምላስ ገይረ እዩ ዝርእዩ”

- ካልኣይ ኣግኣዝያን ብመሰረቱ ናይ ኦርቶዶክስ ታሪኽ እዩ ዘለዎ። ዝብል ኣሎ። እዚ ነበራያ ነበረ እዩ ዘምፅእ ዘሎ። እዚኣን ባዕለን ወሲድካ እቲ ምንቕስቃስ ፀረ-ህዝቢ ምጂኑ ንምፍላጥ፣ ፀረ-ምዕባል ምጂኑ ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ ዝኸውን።

-እቲ ናይ ኣግኣዝያን ምንቕስቃስ ምዕባል ሕብረተሰብ ንድሕሪት ምምላስ ገይረ እዩ ዝርእዩ። ገስጋሲ ኣይኮነን፣ ጎታቲ እዩ። እዚ ንድሕሪት ምምላስ እዩ።

- ብቐልውላው ስምዒት ተደፋፊእካ ናብ ጉጉይ መንገዲ ክትከይድ፣ ናይ ሕብረተሰብ ባህራዊ ምዕባል ንድሕሪት ክትመልስ የብልካን፤ እንተትደሊ ‘ውን ኣይኾነልካን። ካልኣይ ብዝሃነት ዝቐበል ኣይኮነን።

- ዓድኻ ክትቐይራ እንተኾይንካ ግና መንነትካ ክትሕዝ ኣለካ። ካብ መንነትካ ወፃኢ ኮይንካ ክትቐይራ ኣይትኸእልን። ታሪኽካ፣ ባህልኻን መንነትካ ብሓፈሻ ምፍላጥ ኣገዳሺ እዩ፤ ግን እዙይ ንምዕባልን ምትእስሳር ንምፍጣርን እምበር ጎታቲ ብዝኾነ ኣይኮነን።”

“ኣብዚ ኩነታት፡ ዕላማ ህዝቢ ትግራይ ዝውግን ሓይሊ ፈልዩ ክወፅእ ኣለዎ። እዚ እውን ቃልሲ የድልዮ እዩ። ኣነ ከምዝስተኻኸል ተስፋ ኣለኒ። ተስፋ ጥራይ እውን ዘይኮነስ ንድሕሪት ከምለስ ዝኸእል ኣይኮነን። ምኽንያቱ እቲ መስዋእቲ ዝኸፈለ ህዝቢን እቲ ዝተቃለሰ ተጋዳላይን መብዛሕቲኡ ብህይወት ኣሎ፣ ንቕድሚት ከምርሻ ዝደሊ መንእሰይ እውን ኣሎ። ስለዚ ኣብዚ ኩነታት ከምድላዩ ክጨማለቕ ዝደሊ ሓይሊ ክስጉም ዝኸእል ኣይኮነን። ንግዘኡ ግን ቃንዝ ክፈጥር ይኸእል እዩ።

- እቲ መንእሰይ ክሳብ ሕዚ ተፀባይ እዩ፣ ነቃፋይ እዩ። ምንቃፋ ፅቡቕ እዩ፣ ግና ሓላፍነት ክወስድ ኣለዎ። ናይዚ መዋእል ሓቀኛ መሪሕነት ንቕድሚት ንኸይመፅእ ዝዕንቅፉ ዘለዉ ጉዳያት እዚ እዚ እዩ፤ ስለዚ ነዞም ጉዳያት ተቃሊስና ነቲ ዘሎ መሪሕነት ባዕልና ነቐፅሎ እንተኾይኑ ፅቡቕ እዩ።

-መጀመሪያ መሪሕነት ማለት ሓባራዊ ዕላማ ምህላው እዩ። ዝተኸፋፈለ ዕላማ እንተሃልይዎም ግን መሪሕነት የለን። እቲ መሪሕነት ህዝባዊ ውግንናን ድልየት ህዝቢ ምምላስን እዩ።”

“ ...ውድብ ማለት ናይ ሓደ ሕብረተሰብ ምንቕስቃስ መግለጺ እዩ። ሕብረተሰባዊ ምንቕስቃስ ድማ ኩሎም ኣታሓሳስባታት፣ድሕረታትን፣ ባህልታትን ድሕረታትን ዘንፀባረቅ እዩ።ስለዚ እቲ ዋና ቁም ነገር ብኸይዲ ከመይ ተቃሊስዎም እዩ።..”

“ -ንህወሓት ናብ ዓወት ዘብፀሐ ሓደ ሓባራዊ ዕላማ ነይሩ real cause ነይሩ፣ ነዚ ድማ መስዋእቲ ንምኸፋል ድልው፣ የማን ፀጋም ዘይርእ ነይሩ። ንህዝቢ ዝወገነ ነይሩ። ብሓባር ኢዩ ዝረኡ። ክትዓትን ዘተን ይካየድ ነይሩ። ፅንዓትን ምርምርን ይካየድ ነይሩ። ካብ ዝተፋላለየ ዓለም መፅሓፍቲ መፅዕ ፅንዓትን ምርምርን ተኸይዱ እዩ። ... ነባራዊ ሁሉው ኩነታት ኢኮኖሚ፣ ፖለቲካን ማሕበራዊን ዓዲ ዝፈልጥ፣ ዓለማዊ ኩነታት ጥራይ ምፍላጥ ኣይኮነን ምጥዕዓም (contextualize) እዩ ነይሩ። ለይትን ቀትርን እዩ ዝሰርሕ ነይሩ። ዕረፍቲ ኣይነበሮን፣ ትኹረት ነይሩ። ካብኡ ሓሊፉ ኣብ ውሽጡ ንዝፍጠሩ ድሕረታት ምሕረት ብዘይብሉ መንገዲ ይቃለስ ነይሩ። ኣብ ውግንንኡ ንዝመፁ ሕርኽራኻት ብዘይ ምሕረት ይቃለስ ነይሩ። ኣሳታፋይ፣ ኣእሚኑ ዘሰርሕ፣ ዘቃልስ ሓይሊ ነይሩ። እዚ ስለዝኾነ ህወሓት ናብ ዓወት መግደኡ እዩ።”

“ -እዚ ናይ መለስ ውሱን ተራ ኣይኮነን ወይ ናይ ካልእ ውልቀ ሰብ ተራ ኣይኮነን። ናይ እኩብ ተራ እዩ። ኩሉ ነገር ንመለስ ምሃብ ትኸክል ኣይኮነን። ምኽንያቱ ንመለስ ዝፈጠረ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ እዩ። መለስ ኣይኮነን ነዚ ፈጠርዎ።...ዝተዛብዐ ኣታሓሳስባ ስለዘለና ውልቀ ሰብ ኢና ንደሊ። ባህልናን ኣታሓሳስባናን መን ኣዩ ውልቀ መራሒ ዝብል ብላንባዲና ኢና ንደሊ። እዙይ ጌጋ እዩ፤ ናይ ሓባር እዩ፣ ኩሉ ዘዝኻኣሉ ዘወፈየሉ እዩ”

“ ...መሪሕነት ነዞም ከምዚ ዝኣመሰሉ ሓደጋ ናይቲ ስርዓት ዝኾኑ መዐንቀፍቲ ፀገማት ብደንቢ ተንቲኑ ዝርዳእ፣ ከምኡ እውን ብፅንዓት ዝቃለስ እዩ መሪሕነት ማለት።..... ኣብቲ ውድብ ኣብ ከይዲ ፍሉይ ድልየት ዘማዕበለ ሓይሊ ተሓዋዊሱ ኣሎ። ዝተፈላለዩ ድሌት ዘለዎም ሰባት ኣብ ውድብ እንተኣትዮም ምትሕውዋስ ኣሎ።

- ፖለቲካዊ ብቕዓት ንኹነታት ምርዳእ፣ ፖሊሲታት ኣጥቢቐኻ ምሓዝ ጉዳይ ይመፅእ ማለት እዩ። ሕዚ ፈተነ ኮይኑ ዘሎ ወገናውነት ዝብል እዩ። መሪሕነት ተቐጺሩ ንናይ ባዕሉ ድልየት ዘቐድም። ውልቃዊ ድልየት ክፅዕን ዝደሊ ኣሎ። እዚ ብበዝሒ እንተኣትዮ ሓባራዊ ዕላማ እንዳተሸርሸረ መሪሕነት ከረጋግፅ ኣይኸእልን። ኣብ ክንዲ ሓቢሩ ዝሰርሕ ነንሕድሕዱ ዝናቆት እዩ ዝኸውን። እዚ መሪሕነት ከረጋግፅ ኣይኸእልን።”

“ህዝቢ ትግራይ ማለት ከም ሓፂን ፅኑዕ ዝኾነ ጎቦታት ዘፍርስ ህዝቢ እዩ። ኣብ ነበልባል ሓዊ ዝተፈተነ ህዝቢ እዩ። ብዙሓት ንኸሊእ እውን ዝተርፉ ክብርታት ኣብቲ ህዝቢ ኣለዉ። ተወዳዳሪ ብልጫ ህዝቢ ትግራይ ኢላ ዝሓስበ ፅንዓት፣ ድሲፕሊን፣ ንሱብ ንህቦ ክብሪ፣ ኣብ ፍልጠት ዝተመሰረተ ሓይሊ ሰብ፣ ከምኡ እውን ብነዊሕ ታሪኽ ዘጥረናዮም ቅርስታት ኣለዉ፤ ... ስለዚ መሪሕነት ማለት ነዚእም ብደንቢ ኣለሊኻ ምስ ሓድሽ ኩነታት ኣጠዓዲምካ ናይ ምውሳድ ጉዳይ እዩ።

.. መሪሕነት ከንብል ከለና ተጋዳላይ አይኮነን ንሓስብ፤ ተጋዳላይ አብዚ መድረኽ ኣብዚሁ ኣሎ። ተስፋ መሪሕነት ህዝቢ ትግራይ ኣብ መንእሰይ እዩ። .. ሕዚ ቁልውላው መሪሕነት ኣሎ እዩ።

- ስለዚ ኣነ ዝብሎ እቲ መንእሰይ ሓላፊነት ከወስድ ኣለዎ። እቲ ነባር ተጋዳላይ ድማ ኩነታት ከመቻቹ ኣለዎ። ክቐየር ኣለዎ፤ ድሕሪ ሓዚ ሞተር ኣይኮነን። ሞተር ኣይኮነኩን ኢሉ ክቐበላ ኣለዎ። “

“- ኢትዮጵያ ኣብ ሰግግር ትርከብ ሃገር እያ። ኣብ ዝኾነ ሃገር ኣብ ሰግግር ዝገጥሙ ፈተናታት እውን ኣሎ። ናይ ስረዓት መሰረታዊ ለውጢ እዩ ተኻይዶ።...ስለዚ ኣራእያና ናይ ስርዓት ግጭት ኣሎ ዝብል እዩ። ብሓደ ገፅ እዚ ሓድሽ ስርዓት ሱር ክሰድድ ይደሊ ኣሎ፤ ብኻልእ ገፅ ድማ እቲ ሰሪቱ ዝፀንሐ ስርዓት ነዚ ሓድሽ ስርዓት ከምዘይሰርሕ ንምርግጋፅ ዕንቕፋት ክፈጥር ኣለዎ። እቲ ዝፀንሐ መዋቕር መሊኡ ክጠፍእ ግዜ የድልዮ እዩ።”

“ - እቲ ዓለማዊ ተፅዕኖ ከጥፈኦና እውን ይኸእል እዩ። ምክንያቱ ነፃነትና፣ ባህልና፣ ትውፊትናን ኣታሓሳስባናን ክሕድገና ስለዝኸእል። ግን እቲ ምትእስሳር ናብ ረብሓና ‘ውን ክንቐይር ንኸእል ኢና።

- ቅድሚ ሕዚ ዝነበረ ግሎባላይዘሽን ብሓደሽቲ ተዋሳኒቲ ይፍተን ኣሎ። ኣመሪካ በይና ናይ ዓለም ፖሊስ ኮይና ትሰርሐሉ ዝነበረት ብናይ እኒ ቻይና ምምፃእ ይልወጥ ኣሎ እዩ። ቀዲሉ ዘሎ ዓለማዊ ኩነታት እንታይ እዩ ክመስል ዝብል ነገር ናይዘም ሓይልታት እዚአም ርፅመት/ግጥም ዝውስኖ እዩ ክኸውን።... እዚ ዓለማዊ ኩነታት እዙይ ኣብ ነፃነትና ኩነታት ዝፈጥሮ ፅልዋ ክርኣ ኣለዎ።”

ውራይና መበል 44 ሕታም.. ካብ ትሕዝቶታት..

2) ህወሓት ናበይ? (ንቐልቐል ዶ ንዕቅብ?)

ደውታን ውሽጣዊ ጉንፅን መሪሕነት ህወሓት፡ ትማልን ሎሚን

3) ሕሉፍ ዘይፈልጥ መፃኢኡ እውን ኣይፈልጥን!

4) “ኣግኣዚያውነት”፤ ኣንፈት መፃኢ ዘበን ወይስ ጉዕዞ ንድሕሪት!

5) ትግራይን ትግርኛን እንታይ እዩ?

ሙሉወርቅ ኪ/ማርያም

6) ምድረ-መላእኸቲ - ፩

ብርሃነ ኣዲስአለም ገብረእግዚአብሔር

7) ጠላብ ስፖርት ትግራይ “ለውጢ”

8) ኣብ ምዕባለ ቋንቋ ትግርኛ ግደ ዝምድና ቋንቋታት ግእዝን ትግርኛን

ተክለሚካኤል ኪ/ማርያም

ውራይነጃ ምርካብ እትደልዩ በዞም ዝስዕቡ ኣድራሻታት ተጠቐሙ:-

ኣዲስ አበባ:-

- ጉርድ ሾላ፤ ኣብዱሰላም +251 913 673540

- ቦሌ ከባቢ፤ ዓብደላ +251 921787324 (መድሃኒአለም ገባቢ ዘሎ ካለዲስ)

-ሃያት ሆስፒታል ከባቢ:+251 91 317 4761 መንግስቱ

- ሃያሁለት ኣዲሱ መንገድ፤ ክሪስ (በሪሁ) +251 921887535

-ሃያሁለት፡ ዩናይትድ ቁርስ በት ከባቢ: +251 91 384 7057 ወከባ

- ኣምባሳደር፤ ሲራጅ +251 913190350

*መቐለ፤ ሮማናት ኣደባባይ ወይ ብስልኪ እትደልዩ +251 914045038 ሳሙኤል፤

ከምኡ እውን ዘዝውሩ: 16ከባቢ: +251 914004937 ወዲራያ፡ ስታርባክስ ከባቢ: +251 91 401 0621 ታዴ፡ ዘስላስ

ኣደባባይ ከባቢ: +251 91 482 5785 ንጉሰ።

- ኣሸናፊ ፣ ዳኒኤል፣ ኣቦይ ግርማይ፣ ፍስሃ፣ በሪሁ ወዘተ ዝበሃሉ መዝወርቲ ኣለው

* ዓድግራት፤ ኣቦይ ብርሃነ +251 914128857

*ኣክሱም፣ ሰሎሞን 0912858168

*ዓድዋ፣ ወዲመሪር 0914744752

*ሸረ: +251 91 449 0561 ኤፍሬም

*ሑመራ: Selama Humera: Mobile +251 93 046 5799

*ተንበን ዓብዩ ዓዲ: +251 914151871 ፀጋይ/ዲጊሽ ኮስፖራቲቭስ

* ማይጨው: አሰፋ

* ካብዚ ወፃኝ ብዛ gechuwurayna@gmail.com እትብል email ዝደለኻምዎ ክትሓቱ ትኽእሉ። +251 911057747 ደውሉ።

* ዌብሳይት <http://wurayna.com/>